

اسدا... علم
(۱۳۵۷-۱۲۹۸ هـ.ش)

نخست‌وزیر و وزیر دربار پهلوی دوم بود. علم در دوران نخست‌وزیری خود، در اجرای به اصطلاح اصلاحات محمد رضا پهلوی نقش مهمی ایفا کرد و رفتار او در ماجرای لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی، با اعتراض علما و در رأس آن‌ها، امام خمینی (ره) مواجه شد. در زمان نخست‌وزیری علم، قیام ۱۵ خرداد روی داد. شاه پس از علم، حسنعلی منصور را به نخست‌وزیری رساند. اما او نیز نتوانست در برابر خشم ملت مقاومت کند.

کدام اقدامات «حسنعلی منصور» خشم امام (ره) و مردم را برانگیخت؟

بارقه‌های نهضت اسلامی در دهه ۴۰

جواد نوائیان رودسری

info@khorasannews.com

ساعت حدود ۱۰ صبح بود که خودرو مدل بالایی نخست‌وزیر، از خیابان شاه‌آباد وارد بهارستان شد. راننده فرمان را به آرامی چرخاند و لحظاتی بعد، خودرو مقابل در بزرگ مجلس شورای ملی ایستاد. راننده از خودرو پیاده شد تا در را برای حسنعلی منصور باز کند، اما او که انگار عجله داشت، خودش در را باز کرد و از خودرو پیاده شد؛ منصور اصلاً متوجه نبود که مردی میانه‌بالا، با صورتی مصمم، در حالی که دفترچه‌ای روی دست دارد، به‌وی نزدیک می‌شود. لحظاتی بعد، صدای گلوله بلند شد؛ محمد بخارایی، همان مرد میانه‌بالایی که صورت مصمم داشت، به‌طرف حسنعلی منصور شلیک کرد. گلوله وارد شکم نخست‌وزیر شد. او به جلو خم شد و محمد بخارایی فرصت یافت تا گلوله بعدی را به گردن منصور شلیک کند. محافظان نخست‌وزیر به‌طرف محمد بخارایی هجوم آوردند، اما شلیک‌های هوایی و پیاپی مرتضی نیک‌نژاد، آن‌ها را به وحشت انداخت و محمد بخارایی با استفاده از همین فرصت، شروع به دویدن کرد. آن‌چه نقل شد، روایتی است که شهید حاج مهدی عراقی از واقعه اعدام انقلابی حسنعلی منصور توسط جوانان عضو هیئت‌های مؤتلفه اسلامی، نقل کرده است. حسنعلی منصور، چندروز بعد از این واقعه، در ششم بهمن سال ۱۳۳۲ مُرد.

■ چرا منصور؟

حسنعلی منصور از سیاستمداران مورد علاقه آمریکایی‌ها بود. او پس از اسدا... علم و با حمایت غرب به نخست‌وزیری رسید تا راه را برای رسیدن آمریکایی‌ها به اهدافشان باز کند. منصور بنیان‌گذار کانون مترقی بود؛ کانونی که اعضای آن را تحصیل کرده‌های آمریکا تشکیل می‌دادند. این کانون تحت حمایت سفارت آمریکا قرار داشت. منصور بلافاصله پس از رسیدن به نخست‌وزیری،

تصویری از تظاهرات مردم در دهه ۱۳۴۰

موضوع استفاده مستشاران آمریکایی از حق قضاوت کنسولی یا کاپیتولاسیون را که نخست‌وزیرهای قبلی جرئت طرح آن را نداشتند، به مجلس شورای ملی بردودر تابستان سال ۱۳۴۳ به‌تصویب رساند. این اقدام با اعتراض شدید امام خمینی (ره) روبه‌رو شد و ایشان در سخنرانی معروف چهارم آبان ۱۳۴۳، تصویب این قانون را به منزله پایمال کردن عزت ایرانیان دانست. در پی این اعتراض، امام (ره) باز داشت و به تریه تبعید شد. فعالان مذهبی و به ویژه اعضای هیئت‌های مؤتلفه اسلامی که از تصویب کاپیتولاسیون خشمگین بودند و افزون بر آن، باید دوری مرجع تقلید خود را نیز تحمل می‌کردند، دست به کار شدند و با اعدام انقلابی حسنعلی منصور نشان دادند که آتش قیام هنوز خاموش نشده است.

■ ۳ واقعیت مهم

اقدام هیئت‌های مؤتلفه و اعدام انقلابی حسنعلی

آن که مذهبی‌ها، به عنوان پرچمداران مبارزه با رژیم شاه، تنها در پی تحقق شعارهای اختصاصی خود نیستند و در چارچوب آرمان خواهی آن‌ها، خواسته‌ها و آمال تمام مبارزان، صرف نظر از نوع اعتقادات یا گرایش‌های سیاسی و فکری آنان، قابل احصاست. تقابل دوستداران امام (ره) و دلیستگان نهضت اسلامی با افرادی نظیر حسنعلی منصور و مهم‌تر از او، شخص شاه، تنها برآورده‌کننده خواسته‌هایی مبتنی بر اعتقادات مذهبی نبود؛ اعدام انقلابی حسنعلی منصور در واقع پاسخی در خور و دندان‌شکن به اقدام وطن‌فروشانه او محسوب می‌شد؛ اعطای حق قضاوت کنسولی یا کاپیتولاسیون به اتباع آمریکایی، تحقیر بزرگ ملت ایران بود و بی‌تردید اقدام توفانی جوانان مؤمن عضو هیئت‌های مؤتلفه اسلامی، می‌توانست در ترمیم و احیای غرور ملی نیز، نقش به سزایی داشته باشد. بر اینند همین رویکردها بود که به تدریج، تا اوچگیری مبارزات در سال ۱۳۵۷، زمینه را برای پذیرش پرچمداری مذهبی‌ها از سوی سایر جریان‌های فکری و اعتقادی فراهم و آن‌ها را به میدان‌دار اصلی مبارزه با رژیم شاه تبدیل کرد.

■ اخطار به شاه

از سوی دیگر، اعدام انقلابی منصور، خطاری شدید به شخص شاه نیز بود. او که می‌پنداشت با تبعید رهبر نهضت، همه چیز به پایان رسیده است و می‌تواند سوار بر اسب سرکش استبداد، به هر سویی بتازد، با این اقدام دچار وحشت شد. هر چند که شاه، برخلاف مردم، تا پایان دوران حضورش در ایران، نتوانست به حقیقت منشأ قدرتی که او را به زیر می‌کشید، واقف شود، اما حرکت جوانان مؤمن و انقلابی، به منزله خطاری شدید به‌وی محسوب می‌شد؛ خطاری که پهلوی دوم آن را نادیده گرفت و زمینه سقوط و اضمحلال رژیم خود را فراهم کرد.

بازیگران تاریخ

● ● ●

عبدالصمد کامبخش
نماینده مورد اعتماد شوروی!

عبدالصمد کامبخش، فرزند کامران میرزا عدل الممالک، در سال ۱۲۸۲ هـ.ش در قزوین متولد شد. به گزارش پایگاه مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، او هفت سال بیشتر نداشت که برای ادامه تحصیل به روسیه رفت و تحصیلات ابتدایی را در مسکو آغاز کرد. کامبخش در سال ۱۲۹۸ به ایران بازگشت و در سال ۱۳۰۲، فعالیت سیاسی خود را آغاز کرد و «جمعیت پرورش» را در قزوین بنیان گذاشت. او در سال ۱۳۰۴، به اختر کیانوری، عضو حزب کمونیست و خواهر نورالدین کیانوری از دواج کرد. کامبخش در سال ۱۳۰۷ از سوی دولت ایران برای تحصیل در رشته مهندسی هواپیما، به شوروی اعزام و در مدت تحصیل در این دوره، به سازمان جاسوسی شوروی مرتبط شد و چهار سال بعد، با درجه ستوان دومی به ایران بازگشت و در نیروی هوایی ایران به فرماندهی مدرسه مکانیک منصوب شد. با تشکیل حزب توده در ایران، بنا به خواست شوروی، صلاحیت او را برای عضویت در این حزب تأیید کردند. این انتصاب با مخالفت افرادی مانند ایرج اسکندری روبه‌رو شد؛ اما آن‌ها چاره‌ای جز تمکین نداشتند. کامبخش طی دوران حضورش در حزب توده، به نمایندگی مجلس برگزیده شد؛ اما پس از غیرقانونی اعلام شدن فعالیت حزب، به شوروی گریخت. او در میان اعضای حزب، بیش از همه باروس‌ها ارتباط داشت و سازمان اطلاعاتی ک.گ.ب. فقط به او اطمینان می‌کرد. کامبخش در آبان‌ماه سال ۱۳۵۰ در گذشت؛ در حالی که هنوز بیشتر زوایای زندگی شخصی و سیاسی‌اش، در هاله‌ای از ابهام قرار دارد.

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای (نوبت دوم)

شهرداری قم در نظر دارد مناقصه عمومی یک مرحله ای پروژه‌های استانی ذیل را با مشخصات و شرایط کلی زیر از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir برگزار نماید..
شرح مختصر پروژه:

ردیف	عنوان پروژه	برآورد اولیه (ریال)	مبنای برآورد فهرست بهاء ۱۳۹۷	حداقل رتبه مناقصه گر	مدت اجرا	مبلغ ضمانتنامه (ریال)	هزینه خرید اسناد (ریال)
۱	احداث بوستان کوچه یک نوقطار	۱,۷۵۶,۲۵۴,۰۵۱	ابنیه و تأسیسات برقی	رتبه ۵ ابنیه و ساختمان	۳ ماه	۸۸,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰
۲	احداث بوستان ممتاز ۱ و ۲	۶,۲۳۴,۹۰۷,۷۴۰	ابنیه و تأسیسات برقی	رتبه ۵ ابنیه و ساختمان	۵ ماه	۳۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰
۳	اصلاح و بهسازی محوطه امامزاده شاه جمال	۳,۴۴۲,۳۷۸,۲۴۳	ابنیه و تأسیسات مکانیکی	رتبه ۵ ابنیه و ساختمان	۳ ماه	۱۷۳,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰
۴	احداث بوستان علی آباد سعدگان	۲,۲۱۶,۸۵۸,۶۶۵	ابنیه و تأسیسات برقی	رتبه ۵ ابنیه و ساختمان	۳ ماه	۱۱۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰
۵	بهسازی و ساماندهی بوستان لاله در منطقه ۳	۴,۳۸۹,۶۴۹,۲۴۴	ابنیه	رتبه ۵ ابنیه و ساختمان	۵ ماه	۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰
۶	احداث فاز اول بوستان ولایت	۳,۸۰۷,۸۴۴,۵۰۲	ابنیه	رتبه ۵ ابنیه و ساختمان	۵ ماه	۱۹۱,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰
۷	احداث بوستان پاکبان ۲ در منطقه ۳	۷,۱۱۹,۰۷۴,۱۶۹	ابنیه و تأسیسات برقی	رتبه ۵ ابنیه و ساختمان	۵ ماه	۳۵۶,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰
۸	توسعه بوستان همت	۲,۴۷۰,۳۸۲,۷۴۷	ابنیه و تأسیسات برقی و مکانیکی	رتبه ۵ ابنیه و ساختمان	۴ ماه	۱۲۴,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰
۹	بهسازی بوستان نبوت - فاز ۲	۵,۸۴۹,۹۹۷,۱۱۷	ابنیه	رتبه ۵ ابنیه و ساختمان	۳ ماه	۲۹۳,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰
۱۰	احداث بوستان محله ۳ مسکن مهر	۱۶,۱۰۱,۶۵۴,۹۸۷	ابنیه و تأسیسات برقی و مکانیکی	رتبه ۵ ابنیه و ساختمان	۸ ماه	۸۰۶,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰
۱۱	احداث بوستان عترت	۱۶,۶۵۱,۹۴۶,۰۱۰	ابنیه و تأسیسات برقی و مکانیکی	رتبه ۵ ابنیه و ساختمان	۹ ماه	۸۳۳,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰
۱۲	تکمیل شبکه روشنایی بوستان غدیر	۲۲,۳۵۲,۷۰۱,۴۹۷	ابنیه و تأسیسات برقی	رتبه ۵ تأسیسات و تجهیزات	۶ ماه	۱,۱۱۳,۰۰۰,۰۰۰	۲,۲۳۰,۰۰۰
۱۳	احداث سکو برای استقرار اتوبوسهای مسافربری	۳,۶۴۱,۹۹۸,۹۷۵	ابنیه	رتبه ۵ ابنیه و ساختمان	۲ ماه	۱۸۳,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰

شرایط:

- کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

- مناقصه گران محترم می‌توانند از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت نسبت به خرید اسناد مناقصه اقدام نمایند.

- نوع ضمانتنامه شرکت در مناقصه پروژه های فوق یک یا تریکیی از ضمانتنامه های ذیل قابل ارائه می‌باشد:

- ۱- ضمانتنامه بانکی در وجه کارفرما (با حداقل سه ماه اعتبار)
- ۲- ارائه اصل فیش واریز وجه نقد به حساب سیبا بانک ملی شعبه قم به شماره ۲۱۷۱۱۴۳۵۱۰۰۷-بنام تمرکز سپرده ذی‌حساب شهرداری قم
- ۳- ضمانت نامه های مذکور در بندهای (الف-ب-ج-چ-ح) ماده ۴ آئین نامه تضمین معاملات دولتی به شماره ۱۲۳۴۰۲/ت-۵۰۶۵۹ هـ.مورخ ۱۳۹۴/۹/۲۲
- ارائه گواهی‌نامه صلاحیت پیمانکاری از سازمان برنامه و بودجه کشور الزامی می‌باشد.
- ارائه گواهی‌نامه تأیید صلاحیت ایمنی پیمانکاری از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی الزامی می‌باشد.
- برندگان اول و دوم مناقصه هرگاه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنان به ترتیب ضبط خواهد شد.
- شهرداری در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار است.
- سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مناقصه موجود می‌باشد.
- تاریخ انتشار مناقصه در سامانه: تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۱ می‌باشد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۹۷/۱۰/۲۶ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۹۷/۱۱/۰۱